

II TEKST MED OPPGAVER

NORSKE KVINNER FIKK STEMMERETT I 1913

11. juni 2013 er det hundre år siden norske kvinner fikk rett til å stemme på lik linje med menn. Norge var blant de første landene i verden som innførte allmenn stemmerett for både kvinner og menn.

Gina Krog kjempet og vant

”Vi hadde aldri tvilt på at vi skulle seire, men at seiren skulle komme så stor og fullkommen, så stille og skjønn, som den kom i kveld, det hadde vi aldri drømt om”.

Det sa stemmerettspioneren Gina Krog til Stortinget etter avstemningen i 1913. Da var det 28 år siden hun hadde tatt initiativet til den første foreningen som kjempet for kvinners stemmerett i Norge, og 23 år siden Stortinget for første gang behandlet et forslag om at kvinner skulle få delta i politiske valg.

Å dra kvinner inn i politikken ville skade familien

Flere av stortingsrepresentantene mente i 1890 at kvinner ikke var egnet til å være med i det politiske liv. De argumenterte med at kjønne hadde hvert sitt naturlige arbeidsfelt, og at likestilling derfor var uheldig. Flertallet gikk imot forslaget om å gi kvinner stemmerett fordi de mente at å dra kvinner inn i politikken ville skade familien og de oppgaver som var naturlige for kvinner. Mange mente at kvinnelig stemmerett ville føre til at mange hjem ville gå i oppløsning.

99 år etter at Norge fikk egen grunnlov

I 1913 var innstillingen blitt en annen. Da saken kom opp i Stortinget, hadde alle partiene alminnelig stemmerett for kvinner på programmet. Ingen tok ordet i debatten, og alle representantene stemte for forslaget. Dermed var kvinnenens kamp for stemmerett vunnet. Dette skjedde 99 år etter at Norge fikk en grunnlov som sa at landet skulle styres av det norske folk.

Første selvstendige land med stemmerett for kvinner

I verdenssammenheng var Norge ledende på dette området. Tre stater som på den tiden ikke var selvstendige, var riktig nok aller tidligst på banen: New Zealand i 1893, Australia i 1903 og Finland i 1906. Norge ble den første suverene stat i verden som innførte allmenn stemmerett for både kvinner og menn. Norske kvinner hadde endelig seiret i kampen

om å kunne delta i samfunnets avgjørelser på lik linje med menn.

Dette er et viktig år i norsk historie, ikke minst med tanke på utviklingen av demokratiet som har skjedd fram til vår tid. Men vi kan også se framover og spørre hva vi kan gjøre for å utvide demokratiet i vår egen tid. Å kunne delta i valg er viktig. Dette gjelder spesielt for grupper som er dårlig representert eller har lav valgdeltakelse, som unge og personer med innvandrerbakgrunn.

Omarbeidet etter www.ung.no

1. Les teksten ”Norske kvinner fikk stemmerett i 1913”, og besvar oppgavene som følger

a) Hvilke argumenter ble brukt på Stortinget i 1890 mot å gi norske kvinner stemmerett?

b) Hvorfor tok ingen ordet da saken kom opp på Stortinget igjen i 1913?

c) Hvilke samfunnsgrupper i Norge har ofte lav valgdeltakelse?

2. Forklar disse ordene/uttrykkene slik de er brukt i teksten. De er understreket

a) kjempet for _____

b) gå i oppløsning _____

c) tok ordet _____

d) suverren stat _____

e) innvandrerbakgrunn _____

3. Hva er det motsatte av disse ordene? De er understreket i teksten

a) aldri _____

b) flertallet _____

c) gikk imot forslaget _____

d) utvide _____

4. Gjør setningene i denne samtalen om til indirekte tale

1. Per sier: ”Jeg kan ikke danse med Eva.”

-Per sa _____

2. Lise spør: ”Hvorfor vil du ikke spørre henne?”

-Lise spurte _____

3. Per svarer: ”Jeg har aldri lært å danse tango.”

-Per svarte _____

4. Lise hvisker: ”Eva vil gjerne bli kjent med deg.”

-Lise hvasket _____

5. Per roper: ”Jeg kommer aldri til å bli en danseløve!”

-Per ropte _____

6. Lise sier: "Du kommer alltid til å være alene!"

-Lise sa _____

5. Sett inn ordene under linjen på riktig plass og i riktig tid. Bruk preteritum eller presens perfektum av verbene

I 3 år _____ de samme skoene. Men i går _____ meg
jag – bruke jag – bestemme

for å kjøpe nye sko. _____ til byen. Der _____ til en
jag - dra jag – gå

en skobutikk. _____ der mange ganger før. Damen i butikken
jag – være

_____ hyggelig, og _____ meg mange sko. _____
smile hun – vise jag – prøve

flere par sko, og til slutt _____ et par som _____
jag – velge jag – like

veldig godt. _____, og så _____ hjem i
jag – betale jag – løpe

nye sko!

III STIL

Velg én av oppgavene. Skriv ca 250 ord

1. Hva er dine mest positive opplevelser fra ditt liv i Norge?
2. Mange sier: ”En nordmann er som en termos; kald på utsiden, men varm på innsiden!” – Er det virkelig så vanskelig å bli kjent med nordmenn? Hva er dine erfaringer?
3. De fleste studentene som kommer fra utlandet, bor den første tiden i en av studentbyene. Hva er dine erfaringer med å bo i en studentby?